

[Helge Sander]

tion, der ikke er levedygtig. Vi skaber hverken velstand eller flere job ved at udføre opgaver og produktioner, som er dyrere, end de burde være, tværtimod.

Forskellige former for løntilskud og udbud af gratis arbejdskraft har været på dagsordenen i den seneste tid, og det mener vi, som jeg allerede tidligere har givet udtryk for fra denne talerstol, er farligt. Det kan selvfølgelig se smart ud for den enkelte virksomhed, men vi mener afgjort, det er skadeligt for helheden, for det vil føre til, at virksomhederne tager gratis arbejdskraft ind i den ene ende og sender almindelig arbejdskraft ud i ledighed i den anden ende, som så skal have understøttelse. Produktiv arbejdskraft erstattes dermed af en arbejdskraft, der ikke er en ægte løn værd; dermed falder produktiviteten i hele samfundet, og vi mener også, at alle i den sidste ende taber.

Jeg vil gerne advare imod nogle vildfarelser, der for tiden dominerer den beskæftigelsespolitiske debat. Vi skaber således ikke ét eneste nyt ægte konkurrencedygtigt job ved bare at aktivere de ledige, heller ikke alene ved at udanne eller ved at flytte arbejdsformidlingen fra det ene regi til det andet. Der er god grund til aktivering og til uddannelse, men vi er af den opfattelse i Venstre, at det er vigtigt, at det er mere målrettet, end vi kender det i dag, og at uddannelserne fører til en opgave, som man meget gerne må kende i forvejen. Der skabes selvfølgelig heller ikke ægte job gennem løntilskud eller de såkaldte jobskabelsordninger. Det har vi set en lang række eksempler på herhjemme, og disse erfaringer er i hvert fald ikke gode.

Jeg har lagt mærke til, at Socialdemokratiet nu ligefrem vil legalisere, at rådighedspligten – det helt centrale begreb i dagpengesystemet – ikke tages alvorligt. Man taler om begrænset rådighed, mens det i høj grad er det modsatte, der er brug for, nemlig at rådighedspligten tages alvorligt af hensyn til de aktivt, reelt arbejdssøgende a-kasse-medlemmer. De kan ikke være tjent med, at a-kasse-systemet kan bruges som et frivilligt forsørgelsesystem for mennesker, der i virkeligheden ikke står til rådighed for noget som helst. Jeg har i den samme forbindelse også set, at Socialdemokratiet tiltænker a-kasserne nye opgaver med at administrere de foreslåede nye søjlesystemer; her

bliver der helt sikkert nye job, i hvert fald til flere bureaukrater.

Når vi fokuserer på de reelle strukturproblemer, tror jeg, vi samtidig skal fokusere på det, man kan kalde velerhvervede rettigheder. De systemer, vi har i dag, er på mange måder bygget op som et værn for de svageste, men det er efterhånden endt med, at de i en lang række situationer er blevet de svage gruppers største fjende. Der er i allerhøjeste grad brug for at gennemføre de systemændringer, vi i årevis har vidst skulle til, hvis vi skal sænke den urimeligt store arbejdsløshed. De økonomiske vismænd, OECD og andre har i årevis opregnet, hvad der er brug for. Det utraditionelle i dansk beskæftigelsespolitik er vel nok – sådan sagt lidt pudsigt – at vi gør det, vi ved der er brug for, nemlig det helt elementære.

Vi mener, at et af de elementer, vi må se på, bl.a. er indslusningslønnen til unge, men for den sags skyld også til mennesker, som har været ude i lang ledighed, dvs. mere markedsøkonomiske principper på lønområdet. Der er ikke megen solidaritet i at kræve en overenskomstmæssig løn på f.eks. 80 kr. i timen, når mange så i stedet må på offentlig understøttelse, fordi deres indsats ikke er de 80 kr. værd. I det hele taget er der behov for en langt større lønspredning, så flere kan være med på det ordinære arbejdsmarked. I samme moment vil jeg også gerne give til kende, at vi føler, at mere fleksible faggrænser, skærpet mobilitet og i det hele taget den anvisningspraksis, der anvendes, er noget af det, der må fokuseres på og forbedres.

Der er behov for en dagpengereform efter ansvarsprincipper, som vi har ventet alt for længe på. Det er næsten forstemmende, at de ledige skal vente på endnu et udredningsarbejde, men problemet er velkendt, og den politiske situation er, at der er blevet født et såkaldt Zeuthenudvalg, og det er vi i den situation, som vi står i nu, særdeles tilfredse med. Det arbejde, der startede i sidste uge, forventer vi os meget af, og det skulle gerne føre til nogle brugbare instrumenter, når betænkningen kommer den 1. juni.

Fra en række sider er man blevet stadig mere opmærksom på, at det lokale engagement er afgørende for en succesfuld indsats imod ledigheden. Jeg har nævnt en række af de overordnede tiltag, men der er altså også forhold,